

Naisenergia euroiksi -projekti: Opintomatka Petroskoihin 19. - 21.5.2002

Matka Petroskoihin alkoi sunnuntai-aamuna 19.5. kuuden maissa Kouvolasta. Matkalle osallistuivat Naisenergia euroiksi -projektin vetäjä, yritysconsultti Marja-Leena Joukainen (Tulosmarkat Oy, Kouvola), matkanjohtaja ja matkatoimistoyrittäjä Monica Saarinen (Monica Tours, Hamina), toimitusjohtaja Sirkku Seila (Kouvolan Yritysmagneetti Oy, Kouvola), kirjapainoammattilainen Vilho Rantala (MarkSera Oy, Kouvola), digipainoyrittäjä Anneli Kyynäräinen (Cadnet Oy, Elimäki), kosmetiikka-alan yrittäjä Raili Rauhala (MSR-Cosmetic Oy, Valkeala), konsulttiyrittäjä Matti S. Rauhala (MSR-Kauppanvalmennus Oy, Valkeala), sähköisen viestinnän ja uusiutuvien energioitten asiantuntija Aapo Vesala (Telekymi Oy, Kouvola ja Bethermia Oy, Valkeala), tulkki Kirsi Nurminen (Tulosmarkat Oy) ja paikallisasiantuntija ja tulkki Elena Berline (Bethermia Oy, Valkeala). Haminasta oli vuokrattu 11 hengen pikkubussi Rento-Retket ky:ltä, ja kuljettajana toimi itse yrittäjä Markku Lankinen. Monica Tours oli matkan vastuullinen matkanjärjestäjä.

Raja ylitettiin Vaalimaan ja Torfjanovkan tulliasemien kautta, ja matka jatkui Viipurin läpi kohti Pietaria. Laatokkaa lähdettiin kiertämään vastapäivään. Pietari päätettiin ohittaa ns. betonitietä, jolloin ei tarvitse ajaa kaupungin halki. Tällä tiellä saimme esimakua Karjalan teiden kunnosta. Välillä käytiin pikaisesti huoltoasemalla kahvilla, sillä suunniteltuun lounaspaikkaan oli vielä matkaa. Myöhäinen lounas vaihtui päivälliseksi, sillä Lotinanpellossa olimme viiden aikoihin. Aikaisemmin Karjalassa matkailleet olivat löytäneet sieltä erinomaisen ravintolan, eikä ruoka tuottanut pettymystä nytkään. Lähtöpäivän sää ei tosin suosinut: jo Suomesta lähtiessä oli kylmä, mutta Pietaria ohittaessa satoi räntää ja rakeitakin. Lotinanpellosta lähdettyämme huomasimme, että Karjalassa oli satanut ihan rehellistä lunta, maa ja puunoksat olivat valkeana. Outo ilmiö, koivut melkein täydessä lehdessä ja vasta satanut lumi maassa. Vastaan tuli tuttu rekka, asiasta perillä olevat matkalaiset tiesivät, että se kuljettaa paperia Kontupohjasta Kouvolaan. Rekan reitistä päätelimme myös, mitä reittiä meidän kannattaa tulla takaisinpäin; kelirikko näet ei ole leikin asia Karjalan teillä. Perillä Petroskoissa olimme kymmeneltä, matkaan oli kaiken kaikkiaan kulunut 15 tuntia. Bussista noustessa tuntui kuin olisi kävellyt ponttonilaiturilla.

Majoituimme hotelli Pohjolaan (Severnaja). Hotelli on vanha, nyt peruskorjauksen alla. Yhden hengen huoneet oli täysin remontoitu ja kalusteet ja tekstiilit olivat uusia. Remontti ei ollut aivan vielä ehtinyt niihin kahden hengen huoneisiin, joihin meidän ryhmäläisiämme majoittui. Äänieristys ei ollut paras mahdollinen, ainakaan hotellin oman tanssiravintolan ja huoneiden välillä. Aamiaista syötiin siistissä kahviossa, pöytiin tarjoilun kera.

Maanantai käytettiin kontaktien solmimiseen. Petroskoista Suomeen muuttanut Elena Berline oli ennalta sopinut tapaamisista venäläisten yrittäjien kanssa, ja paikallisena yhteyksien luojana oli Karelian Small Business Support Agency, johtajanaan Mihail Rubin. Suomalaisten vierailusta oli tiedotettu lehdistössä ja internetissä, ja tapaamiseen oli ilmoittautunut yhteensä 27 yritystä, ja edustajia löytyi kaikilta suomalaisten edustamilta aloilta. Ministeriön suuressa pyöreän pyödan neuvotteluhuoneessa saimme kosketuksen myös neuvostoajan neuvottelumiljööseen.

Jokainen sai mahdollisuuden esitellä itsensä ja toimialansa, niin suomalaiset kuin venäläisetkin. Karjalan tasavallan edustajina olivat Karjalan tasavallan talousministeriön kehitysosaston johtaja Viktor Mitusov ja osastopäällikkö Tamara Glushanok. Alueen yrityspalvelu- ja koulutusorganisaatioita edustivat Mihail Rubin (Karelian Small Business Support Agency), Valentina Khannolainen, Vadim Solovjov ja Ljudmila Abramova (Karelnok), Sergei Filin (Institute of management, economy and law at Government of Republic of Kareliya) ja Irina Kazharnovitsh (Koulutus- ja kulttuurikeskus). Mukana tilaisuudessa oli myös Finnveran Heikki Hyvärinen.

Petroskoilaiset yrittäjät ja erilaisten yrityspalveluorganisaatioiden edustajat olivat erittäin kiinnostuneita yhteistyöstä suomalaisten kollegoiden kanssa. Yrittäjyys siellä on kuitenkin vielä ihan eri tasolla kuin Suomessa, onhan se ollut mahdollista vasta kymmenen vuotta.

Karjalan tasavallan talousministeriön Viktor Mitusov kertoi lakimuutoksista mm. ulkomaalaisten oikeudesta ostaa maata. Talousministeristöä kiinnostaa muukin yhteistyö kuin vain tavaran tuonti Suomesta mm. yhteisyritysten perustaminen. Yhteisyrityksessä ulkomaalaisten osuuden on oltava vähintään 20 %. Talousministeriö hallinnoi kehitysrahastoa, josta yritysten, niin alkavien kuin jo toimivienkin, on mahdollista saada rahoitusta, mm. avustuksia. Myöskin talousministeriö julkaisee vuosittain investointisuunnitelman, jossa esitetään kaikki tulevat, merkittävimmät investoinnit ja joihin yrittäjien on mahdollista päästä mukaan esim. alihankkijana. Nyt oli käytettävissä v. 2001 investointisuunnitelmat, v. 2002 vastaava teos ilmestyy syyskuussa.

Yhteisyrityksiä toivottiin erityisesti seuraaville toimialoille: huonekaluteollisuus, rakennustarviketeollisuus, sahat, sienet, marjat ja yrtit, kiviteollisuus.

Valtion varoin ylläpidettyjä yrityspalveluorganisaatioita alueella on useita. KarelnOK on erikoistunut koulutukseen, se järjestää yrityksille koulutusta ja konsultointiapua, koulutustilat olivat asialliset ja ohjelmat monipuolisia. Tästäkin huolimatta pienyrityskeskukseen johtaja Mihail Rubin toivoi yhteistyön suomalaisten kanssa alkavan koulutusprojekteista, esim. seuraavanlaisista: yrittäjän peruskoulutus taloudesta, johtamisesta ja markkinoinnista, työttömän henkilön ammatillinen koulutus, yhteistoiminta eli verkostoitumiskoulutus.

Tiedusteltaessa, ovatko paikalliset yrittäjät valmiita maksamaan oman osuutensa koulutuksesta, esim. 30 % kokonaiskustannuksista, vastaus oli kielteinen. Petroskoissa myöskin amerikkalaiset ovat jonkin verran tarjonneet yritystoiminnan koulutusta, mutta tähän ei kaikilta osin oltu tyytyväisiä.

Konkreettisesta yritystoiminnasta Mihail Rubin toivoi yhteistyötä löytyvän nopeasti matkailun alalta, sillä Petroskoista ei löydy "matkatoimisto" -käsitteen täyttäviä yrityksiä (tilanne on siis aivan toinen kuin Pietarissa, jossa matkatoimistoja on n. 2000 kpl).

Yleisen tilaisuuden jälkeen yrittäjät hakeutuivat keskusteluihin oman alansa yrittäjien kanssa ja kontakteja luotiin. Moni kävi näin muodostuneiden suhteiden myötä heti tutustumassa petroskoilaisiin kollegoihinsa ja näiden toimipaikkoihin.

Alueen yrityksiä edusti mm. Andrei Fedoskin (Teollisuus uutiset-lehti). Toimittaja haastatteli paikalla olleita suomalaisia ja tapaamiseen tulleita karjalaisyrittäjiä ahkerasti, ja juttua näytti riittävän.

Melkein koko ryhmä oli koossa, kun iltapäivällä vierailtiin radio- ja tv-talo "Kareliassa". Täältä käsin lähetetään tiettyinä aikoina vuorokaudesta karjalan-, suomen- ja vepsänkielisiä ohjelmia, ja meitä vastaanottamassa ollut varajohtaja Aleksandr Jeremejev puhuikin oikein hyvää suomea. Johtaja Marina Haptsova osasi myös suomea hieman. Suomella onkin Petroskoissa virallisen kielen asema. Toimittaja "Soija-papu" (sukunimi kuulemma oli ulkomaalaiselle vaikea...) haastatteli ryhmäläisiä radioon ja oli erityisen kiinnostunut matkailuasioista ja niiden kehittämisestä.